



جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
معاونت آموزش متوسطه
دفتر آموزش دوره اول متوسطه

سنجش دستاوردهای یادگیری

پایه هشتم



سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲

ردیف	نام درس	تعداد سوال
۱	فارسی و نگارش	۱۵
۲	عربی	۱۵
۳	علوم تجربی	۱۵
۴	ریاضی	۱۵

مدت زمان پاسخگویی به سوالات : ۹۰ دقیقه

متن شماره ۲

متن زیر قسمتی از حکایت «خودشناسی» برگرفته از کتاب اسرارالتوحید نوشته محمدبن منور است. دانش‌آموزان عزیز آن را به دقت بخوانید و پاسخ درست سؤالات ۶ الی ۱۰ را که با توجه به متن طرح شده است، انتخاب نمایید.

وقتی جولاهه‌ای به وزارت رسیده بود، هر روز بامداد برخاستی و کلید برداشتی و در خانه باز کردی. پس برون آمدی و نزدیکِ امیر رفتی. امیر را خبر دادند که او چه می‌کند و امیر را خاطر به آن شد تا در آن خانه چیست؟ وزیر گفت: یا امیر، این همه دولت که مرا هست، همه از امیر است. ما ابتدایِ خویش فراموش نکرده‌ایم که ما این بودیم. هر روز زندگیِ گذشته خود را به یاد می‌آورم، تا خود به غلط نیفتم.

۶- به جای واژه «جولاهه» در متن، کدام کلمه را می‌توان بگذاریم که معنای جمله تغییر نکند؟

- ۱ کفاش
۲ نقاش
۳ بقال
۴ نساج

۷- با توجه به توصیف‌هایی که در متن آمده، کدام گزینه درست نی‌باشد؟

- ۱ خاطر امیر مشوش و نگران شد.
۲ جولاهه به وزارت رسید.
۳ وزیر گذشته خود را به خاطر داشت.
۴ اطرافیان از وزیر کدورت به دل داشتند.

۸- با توجه به متن، فعل «برخاستی» معادل امروزی است.

- ۱ بلند می‌شد
۲ می‌طلبید
۳ انجام می‌داد
۴ خواهش می‌کرد

۹- با توجه به متن، کدام گزینه ترکیب وصفی است؟

- ۱ در خانه
۲ ابتدایِ خویش
۳ نزدیکِ امیر
۴ زندگیِ گذشته

۱۰- با توجه به آنچه در متن آمده، نقش «را» در کدام جمله نشانهٔ مفعول است؟

- ۱ امیر را خاطر به آن شد.
۲ زندگیِ گذشته خود را فراموش نکرده‌ام.
۳ امیر را خبر دادند.
۴ این همه دولت که مرا هست.

متن شماره ۳

شعر زیر «راه نیک بختی» از سروده‌های ایرج میرزا، شاعر معاصر است. پس از مطالعه آن، به سؤالات طرح شده از ۱۱ الی ۱۵ پاسخ دهید.

زین گفته، سعادت تو جویم پس یاد بگیر هر چه گویم
می باش به عمر خود سحرخیز وز خواب سحرگهان پرهیز
با مادر خویش مهربان باش آماده خدمتش به جان باش
با چشم ادب نگر پدر را از گفته او مپیچ سر را
چون این دو شوند از تو خرسند خرسند شود ز تو خداوند
چون با ادب و تمیز باشی پیش همه کس، عزیز باشی

۱۱- با توجه به آنچه در ابیات بالا آمده، کدام گزینه صحیح نمی‌باشد؟

۱) خداوند همیشه از بندگانش خرسند است.

۲) همواره با مادر خود مهربان باش.

۳) همیشه سحرخیز باش.

۴) هیچ زمان از گفته پدر سرپیچی نکن.

۱۲- در کدام گزینه معنی کلمه «سعادت» آمده است؟

۱) بدبختی

۲) خوشبختی

۳) شوربختی

۴) سختی

۱۳- با توجه به ابیات بالا کدام یک از گزینه های زیر «قافیه» نمی‌باشد؟

۱) تمیز و عزیز

۲) سحرخیز و پرهیز

۳) پدر را، سر را

۴) جویم، گویم

۱۴- با توجه به ابیات بالا در کدام بیت از دانش ادبی «کنایه» استفاده شده است؟

۱) بیت یک

۲) بیت دو

۳) بیت چهار

۴) بیت پنج

۱۵- در کدام بیت جمله امری وجود ندارد؟

۱) بیت یک

۲) بیت دو

۳) بیت چهار

۴) بیت پنج

معلم وارد کلاس می شود و درباره شغل مورد علاقه دانش آموزان سوال می کند؛ ادامه گفتگو را بخوانید و به سوالات (۱۶ تا ۲۰) پاسخ دهید.

«مِهْنَتِكَ فِي الْمُسْتَقْبَلِ»

دَخَلَ الْمُدْرَسُ فِي الصَّفِّ وَقَالَ: «دَرَسُ الْيَوْمِ حَوْلَ مِهْنَةِ الْمُسْتَقْبَلِ»

فَسَأَلَ الْمَعْلَمُ: أَيِّ مِهْنَةٍ تُحِبُّونَ؟

الطَّلَابُ ذَكَرُوا أَصْحَابَ الْمِهْنِ كَالْمُدْرَسِ وَالْحَبَّازِ وَالشُّرْطِيِّ وَالْحَلْوَانِيَّ وَالْبَائِعِ وَالْمُمْرِضِ وَالْحَدَّادِ وَغَيْرِهِمْ.

الْمُدْرَسُ: مَا هُوَ هَدَفُكُمْ مِنْ ائْتِخَابِ الشُّغْلِ وَ أَيُّ شُغْلٍ مِهِمْ؟

قال الطَّلَابُ: خِدْمَةُ النَّاسِ وَ كُلُّ مِهْنَةٍ مُهِمَّةٌ؛ الْبِلَادُ بِحَاجَةٍ إِلَى كُلِّ الْمِهْنِ.

۱۶- در کدام گزینه تمام موارد ذکر شده به مشاغل اشاره ندارند؟

① الشُّرْطِيُّ، الْحَلْوَانِيُّ، الْمُمْرِضِ ② الْمُمْرِضِ، الْبَائِعِ، الْمُدْرَسِ

③ الْحَدَّادِ، الطَّبِيبِ، الْمَرِيضِ ④ الْبَائِعِ، الْحَدَّادِ، الْحَبَّازِ

۱۷- پاسخ کدام سؤال در متن فوق یافت نمی شود؟

① أَيُّ مِهْنَةٍ مُهِمَّةٌ؟ ② مَنْ قَالَ: هَدَفْنَا خِدْمَةَ النَّاسِ.

③ مَا هُوَ هَدَفُهُمْ مِنْ ائْتِخَابِ الشُّغْلِ؟ ④ كَمْ طَالِبًا فِي الصَّفِّ؟

۱۸- در عبارت «فَسَأَلَ الْمَعْلَمُ: أَيِّ مِهْنَةٍ تُحِبُّونَ؟» چه فعلی در پاسخ مناسب است؟

① نَحَبُّ ② أَحَبُّ

③ تُحِبُّونَ ④ يَحِبُّونَ

۱۹- با دقت در واژگان داده شده در متن، کدام کلمه جمع نیست؟

① حَاجَةٌ ② أَصْحَابُ

③ الْمِهْنُ ④ الطَّلَابُ

۲۰- عبارت «الطَّلَابُ ذَكَرُوا أَصْحَابَ الْمِهْنِ.» با «الطَّالِبَةُ» چگونه بازنویسی می شود؟

① الطَّالِبَةُ يَذْكُرُ ... ② الطَّالِبَةُ تَذْكُرُ ...

③ الطَّالِبَةُ أَذْكُرُ ... ④ الطَّالِبَةُ نَذْكُرُ ...

■ احمد دوستی به نام ایمان دارد که پدر و مادرش شاغل هستند، ادامه آن را بخوانید و برای سوالات (۲۱ تا ۲۵) پاسخ مناسب را انتخاب کنید.

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ لِأَنَّ نَجَحْنَا فِي السَّنَةِ الْمَاضِيَةِ وَ قَادِرُونَ عَلَى قِرَاءَةِ الْعِبَارَاتِ وَ النَّصُوصِ الْبَسِيطَةِ.
 أنا أحمد. لي صديق اسمه «إيمان» والِدَتُهُ تَعْمَلُ فِي الْمُسْتَوَصَفِ وَ وَالِدُهُ يَعْمَلُ فِي مَصْنَعِ الْأَبْوَابِ وَ النَّوَاذِ، يَذْهَبُ أَبُوهُ إِلَى مُهَمَّةٍ إِلَى خَارِجِ الْمَدِينَةِ وَ أَنَا أُرِيدُ أَنْ أَذْهَبَ إِلَى بَيْتِ صَدِيقِي، لِأَتَسَمَّحَ أُمِّي لِلذَّهَابِ عَلَى بَيْتِ إِيْمَانِ.

۲۱- در متن بالا چند فعل مفرد مؤنث غایب وجود دارد؟

- ① ثلاثة ② أَرْبَعَةٌ ③ خَمْسَةٌ ④ اِثْنَانُ

۲۲- کدام یک از گزینه‌های داده شده ضمیر متصل ندارد؟

- ① الماضيَّة ② لِأَنَّنا ③ أَبُوهُ ④ صَدِيقِي

۲۳- برای کدام کلمه پرسشی پاسخ مناسبی در متن فوق وجود ندارد؟

- ① أَيْنَ ② مَنْ ③ لِمَاذَا ④ كَمْ

۲۴- اگر به جای «السنة الماضية»، «في هذه السنة» را در عبارت: «لِأَنَّنا نَجَحْنَا فِي السَّنَةِ الْمَاضِيَةِ» قرار دهیم؛

کدام یک از گزینه‌ها مناسب است؟

- ① نَجَحْتُ ② نَجَّحْتُ ③ تَنَجَّحْتُ ④ أَنْجَحْتُ

۲۵- برای کدام یک از افعالی که داخل متن فوق آمده، نشانه فعل مستقبل را نمی‌توانیم به کار ببریم؟

- ① سَوْفَ نَجَحْنَا ② سَتَعْمَلُ

- ③ سَوْفَ يَعْمَلُ ④ سَتَسَمَّحُ

■ با توجه به آیات قرآن کریم و احادیث داده شده زیر، برای سوالات (۲۶ تا ۳۰) پاسخ مناسب را انتخاب کنید.

۱- ﴿أَأَنْتُمْ تَخْلُقُونَهُ أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ﴾ الواقعة ۵۹

۲- ﴿لَأَقُولَنَّ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَ لَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ﴾ أنعام ۵۰

۳- ﴿وَ مَا يَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَ لَا فِي السَّمَاءِ﴾ ابراهيم ۳۸

۴- أَعْلَمُ النَّاسِ، مَنْ جَمَعَ عِلْمَ النَّاسِ إِلَى عِلْمِهِ. رسول الله (ص)

۵- مَنْ كَتَمَ عِلْمًا، فَكَأَنَّهُ جَاهِلٌ. امام علی (ع)

۲۶- در کدام یک از آیات و احادیث فوق فعل مضارع منفی وجود دارد؟

- ① شماره ۱ ② شماره ۲

- ③ شماره ۴ ④ شماره ۵

۲۷- با دقت در آیه شریفه شماره (۱)، فعل جمله بر کدام یک از ساختارهای زیر اشاره دارد؟

- ① جمع مذکر غایب
② جمع مونث مخاطب
③ جمع مذکر مخاطب
④ جمع مونث غایب

۲۸- در کدام یک از آیات یا احادیث مشخص شده در گزینه‌های زیر فعل مضارع وجود ندارد؟

- ① حدیث شماره ۴
② آیه شماره ۳
③ آیه شماره ۲
④ آیه شماره ۱

۲۹- با توجه به حدیث شماره (۵) کدام گزینه داده شده اشاره به معنای صحیح «مَنْ» دارد؟

- ① کیست
② هر کس
③ چه کسی
④ کسانی که

۳۰- با دقت در حدیث شماره (۴) کدام گزینه فعل است:

- ① أَعْلَمَ
② عَلِمَ
③ عَلِمَهُ
④ جَمَعَ

علوم تجربی

۳۱- «تعدادی موش را در قفسی پر از وسایل و اسباب بازی قرار دادند. موش‌های این قفس برای رسیدن به آب

و غذا باید مسیرهایی مانند ماز (راهروهای مارپیچ) و بالا رفتن از نردبان را طی می‌کردند.

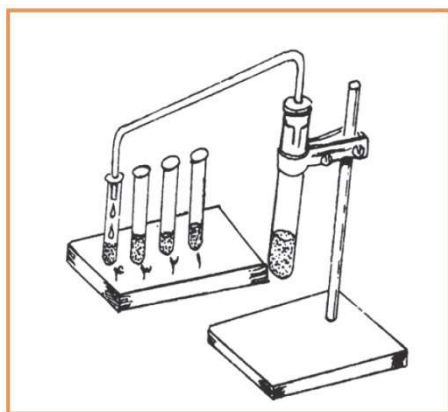
گروه دوم موش‌ها را در قفسی فاقد هر نوع وسیله قرار دادند. آن‌ها به راحتی به آب و غذا دست می‌یافتند.

سپس مغز هر دو گروه مورد بررسی قرار گرفت نتایج نشان داد یاخته‌های مغز موش‌های گروه اول

رشته‌های عصبی گسترش یافته‌تری دارند». کدام عنوان برای این آزمایش مناسب‌تر است؟

- ① بررسی تاثیر محیط بر مغز
② مقایسه تفاوت ساختاری در مغز موش‌ها
③ ارتباط مغز با اندام‌های حرکتی
④ عدم تغییر در مغز موش‌های بالغ

۳۲- مقداری نفت خام را گرما داده، بخارهای حاصل را مطابق شکل به تدریج در چند لوله جمع‌آوری می‌کنیم. در مورد این آزمایش کدام مطلب درست است؟



- ۱) اگر به جای این دستگاه از قیف جداکننده استفاده می‌کردیم محصولات مشابهی به دست می‌آمد.
- ۲) اساس کار این دستگاه شبیه دستگاه دیالیز است.
- ۳) مواد درون همه لوله‌ها یکسان است.
- ۴) برای جدا کردن مخلوط آب و الکل می‌توان از این روش استفاده کنیم.

۳۳- ماده جامد A در مایع B حل می‌شود ولی در مایع C حل نمی‌شود. روش جداسازی این سه ماده چگونه است؟

- ۱) سانتریفیوژ- تبخیر کردن
- ۲) صاف کردن- قیف جداکننده
- ۳) تبلور (تبخیر کردن)- صاف کردن
- ۴) قیف جدا کننده- تقطیر

۳۴- چند سال پیش یک کارخانه تولید پوشاک در یکی از کشورهای آفریقایی آتش گرفت. متأسفانه، با وجود تلاش فراوان، آتش‌نشانان نتوانستند آتش را مهار کنند زیرا:

- ۱) درصد اکسیژن در هوای آن منطقه بسیار بیشتر از سایر بخش‌های کره زمین است.
- ۲) آتش حاصل از پارچه را نباید با آب خاموش کرد.
- ۳) حجم زیاد ماده سوختنی مانع از خاموش کردن آتش شد.
- ۴) سرد کردن این آتش غیر ممکن است.

۳۸- با توجه به غده‌های موجود در بدن و عملکرد هورمون‌های آنها کدام عبارت یا عبارت‌ها صحیح می‌باشند؟
عبارت اول: تاثیر هورمون پاراتیروئید بر کلسیم خون همانند تاثیر هورمون رشد بر این ماده در خون است.
عبارت دوم: جایگاه غده هیپوفیز در بدن ما بالاتر از تیروئید است.

عبارت سوم: هورمون‌های فوق کلیه همانند انسولین قند خون را بالا می‌برند.

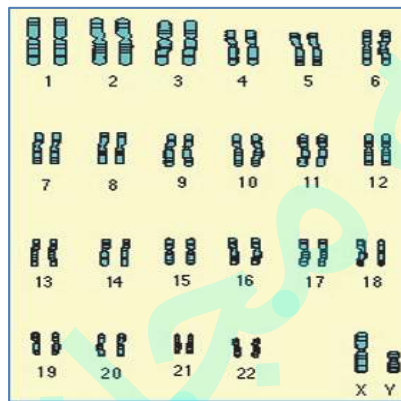
۱) عبارت اول و دوم

۲) عبارت اول و سوم

۳) عبارت دوم و سوم

۴) فقط عبارت دوم

۳۹- با توجه به شکل زیر کدام گزینه می‌تواند جاهای خالی عبارت زیر را به درستی تکمیل کند؟
«طرح زیر انسانی را نشان می‌دهد که به کمک آن می‌توان را تشخیص داد.»



۱) چیدمانی از فام‌تن‌های - اختلال در تعداد فام‌تن‌ها

۲) چیدمانی از ژن‌های - تعداد ژن‌ها

۳) چیدمانی از دنای - برخی بیماری‌های ژنتیکی

۴) چیدمانی از فام‌تن‌های - تعداد ژن‌ها

۴۰- پرچم‌های یک شکوفه سیب را پیش از گرده‌افشانی می‌چینیم در این صورت:



۱) در میوه این شکوفه دانه تشکیل نمی‌شود.

۲) میوه‌ای از این شکوفه تشکیل نمی‌شود.

۳) گلبرگ‌های این شکوفه به سرعت می‌ریزد.

۴) تخمک در این شکوفه به وجود نمی‌آید.

۴۴- در روزی که بخاری گازی خانهٔ رضا به رنگ زرد می‌سوخد، دودکش بخاری سرد بود و اتفاقاً مهمان زیادی داشتند، حاضرین در خانه دچار خواب‌آلودگی شده بودند به نظر شما علت آن احتمالاً چه بوده است؟

- ۱) چون دودکش سرد بوده پس مشکلی از آن نبوده و گازهای تولید شده مایع شده‌اند.
- ۲) دودکش خوب کار نمی‌کرده در نتیجه اکسیژن کافی به سوخت نرسیده و گاز کربن منو اکسید تولید می‌کرده است.
- ۳) چون بخاری زرد می‌سوخته پس گاز کربن دی‌اکسید زیاد تولید کرده است.
- ۴) چون بخاری زرد می‌سوخته کمبود گاز اکسیژن و تولید کربن دی‌اکسید موجب آن علائم شده است.

۴۵- اتم فرضی A، ۸ پروتون، ۱۰ الکترون و ۸ نوترون دارد نماد شیمیایی آن کدام است؟

- ۱) ${}_{8}^{10}A^{2-}$
- ۲) ${}_{8}^{16}A^{2+}$
- ۳) ${}_{8}^{16}A^{2-}$
- ۴) ${}_{10}^{16}A^{2-}$

ویدیو حل سوالات در سایت میهن مکتب قسمت آزمون‌های پیشرفت تحصیلی قرار خواهد گرفت.

ریاضی

۴۶- کدام عدد نزدیک‌ترین عدد به ۶- است؟

- ۱) ۶
- ۲) -۵
- ۳) +۵
- ۴) -۸

۴۷- کدام کسر به $\frac{4}{5}$ نزدیک است؟

- ۱) $\frac{19}{25}$
- ۲) $\frac{17}{25}$
- ۳) $\frac{16}{25}$
- ۴) $\frac{15}{25}$

۴۸- کدام یک از اعداد زیر گویا می‌باشد؟

- ۱) $\sqrt{81-9}$
- ۲) $\sqrt{34+4}$
- ۳) $\sqrt{9 \div 4}$
- ۴) $\sqrt{2+4 \times 2 \times 2}$

محل انجام محاسبات

ویدیو حل سوالات در سایت میهن مکتب قسمت آزمون‌های پیشرفت تحصیلی قرار خواهد گرفت.

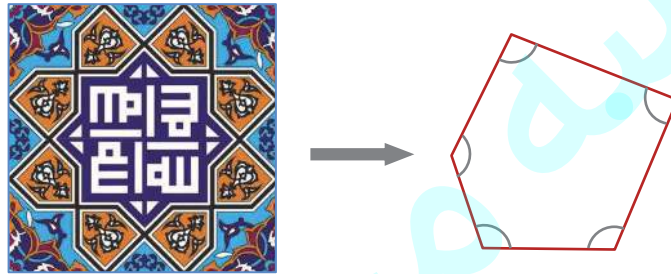
۴۹- اگر از دو عدد طبیعی، یکی اول باشد، درباره (ب.م.م.) دو عدد می توان گفت:

- ① (ب.م.م.) آنها ۱ است.
 ② (ب.م.م.) آنها همان عدد اول است.
 ③ (ب.م.م.) آنها وجود ندارد.
 ④ نمی توان نظر قطعی داد

۵۰- اگر a و b و c سه خط باشند و $a \perp b$ و $a \perp c$ باشند، کدام یک از گزینه های زیر درست است؟

- ① $a \parallel c$
 ② $b \parallel c$
 ③ $b \nparallel c$
 ④ $a \parallel b$

۵۱- دانش آموزی به مسجد رفته بود. او کاشی کاری ها را نگاه می کرد که در سقف مسجد متوجه کاشی پنج ضلعی به شکل زیر شد. مجموع زاویه های مشخص شده در شکل سمت راست را مشخص کنید.



- ① 450°
 ② نمی توان گفت
 ③ 540°
 ④ 360°

۵۲- کدام یک از عبارت های زیر برابر با y^3 است؟

- ① $y+y+y$
 ② $y \times y \times y$
 ③ $3y$
 ④ $y^2 + y$

۵۳- عددی از ۸۱ بزرگتر و از ۹۹ کوچکتر است. برای اینکه بدانیم اول است یا مرکب چند تقسیم را باید

انجام دهیم؟

- ① ۵
 ② ۳
 ③ ۴
 ④ ۲

محل انجام محاسبات

ویدیو حل سوالات در سایت میهن مکتب قسمت آزمون های پیشرفت تحصیلی قرار خواهد گرفت.

۵۴- معکوس عبارت $\frac{a}{-\frac{a}{b}}$ است؟

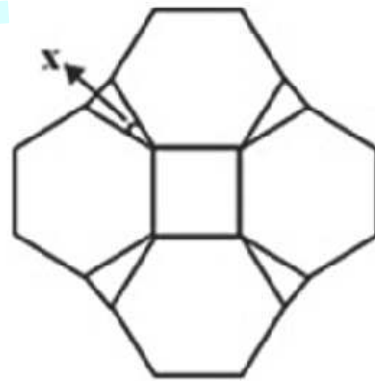
- ۱) $-b$ ۲) $\frac{1}{b}$
 ۳) $-\frac{1}{b}$ ۴) $-\frac{b}{a^2}$

۵۵- یکان عدد سه رقمی x و دهگان آن $x-1$ و صدگان آن نیز $\frac{1}{2}x$ است. این عدد بر حسب x برابر با کدام

گزینه است؟

- ۱) $5x-1$ ۲) $7x-1$
 ۳) $11x-1$ ۴) $61x-10$

۵۶- علی به همراه خانواده‌اش به خانه عامری‌ها در کاشان رفته بود که با این شکل در شیشه‌های رنگی زیبا و قدیمی درهای چوبی مواجه شد. شکل سمت راست بزرگ شده همان طرح است. زاویه مشخص شده در شکل را پیدا کنید.



۴۰ ۴

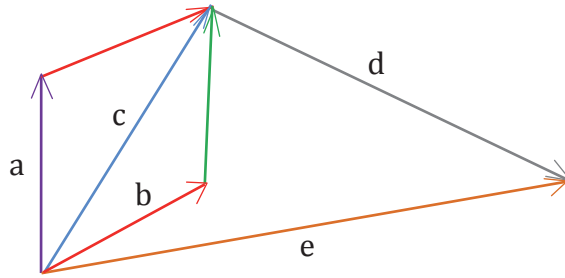
۳۳۰ ۳

۶۰ ۲

۳۰ ۱

محل انجام محاسبات

۵۷- کدام یک از تساوی‌های زیر با توجه به شکل زیر صحیح است؟



$\vec{a} + \vec{b} + \vec{d} = \vec{e}$ (۲)

$\vec{b} + \vec{d} = \vec{e}$ (۱)

$\vec{a} + \vec{c} + \vec{d} = \vec{e}$ (۴)

$\vec{a} + \vec{b} + \vec{d} + \vec{e} = \vec{0}$ (۳)

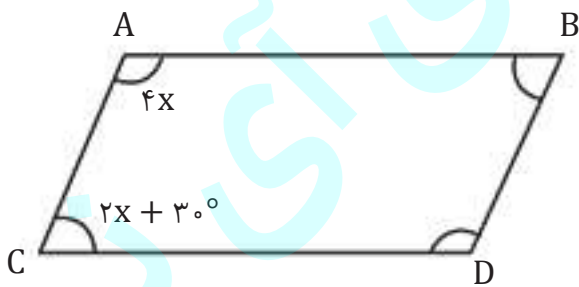
۵۸- حاصل عبارت $\frac{18}{14} - \frac{7}{9}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{4}$
- (۲) -4
- (۳) $-\frac{1}{4}$
- (۴) 4

۵۹- کدام یک از شکل‌های زیر مرکز تقارن ندارد؟

- (۱) ده ضلعی منتظم
- (۲) هفت ضلعی منتظم
- (۳) مربع
- (۴) هشت ضلعی منتظم

۶۰- در متوازی الاضلاع زیر اندازه زاویه \hat{D} را به دست آورید.



- (۱) ۸۰
- (۲) ۲۵
- (۳) ۱۰۰
- (۴) ۴۰

محل انجام محاسبات

ویدیو حل سوالات در سایت میهن مکتب قسمت آزمون‌های پیشرفت تحصیلی قرار خواهد گرفت.

بیانیه مهم مقام معظم رهبری (مدظله العالی)



در آغاز دهه پنجم انقلاب شکوهمند اسلامی

هفت توصیه مقام معظم رهبری خطاب به مردم ایران در بیانیه گام دوم انقلاب

سبک زندگی

سخن لازم در این باره بسیار است. آن را به فرصتی دیگر وامی گذارم و به همین جمله اکتفا می‌کنم که تلاش غرب در ترویج سبک زندگی غربی در ایران، زیان‌های بی‌چهران اخلاقی و اقتصادی و دینی و سیاسی به کشور و ملت ما زده است؛ مقابله با آن، جهادی همه‌جانبه و هوشمندانه می‌طلبد که باز چشم امید در آن به شما جوان‌ها است.

استقلال و آزادی

استقلال ملی به معنی آزادی ملت و حکومت از تحمیل و زورگویی قدرت‌های سلطه‌گر جهان است و آزادی اجتماعی به معنای حق تصمیم‌گیری و عمل کردن و اندیشیدن برای هم‌همی افراد جامعه است و این هر دو از جمله‌های ارزش‌های اسلامی‌اند. بدیهی است که «استقلال» نباید به معنی زندانی کردن سیاست و اقتصاد کشور در میان مرزهای خود و «آزادی» نباید در تقابل با اخلاق و قانون و ارزش‌های الهی و حقوق عمومی تعریف شود.

اقتصاد

اقتصاد یک نقطه‌ی کلیدی تعیین‌کننده است. اقتصاد قوی، نقطه‌ی قوت و عامل مهم سلطه‌ناپذیری و نفوذناپذیری کشور است و اقتصاد ضعیف، نقطه‌ی ضعف و زمینه‌ساز نفوذ و سلطه و دخالت دشمنان است. فقر و غنا در مادیات و معنویات بشر، اثر می‌گذارد. اقتصاد البته هدف جامعه‌ی اسلامی نیست، اما وسیله‌ی است که بدون آن نمی‌توان به هدف‌ها رسید.

معنویت و اخلاق

اخلاق و معنویت، البته با دستور و فرمان به دست نمی‌آید، پس حکومت‌ها نمی‌توانند آن را با قدرت قاهره ایجاد کنند، اما اولاً خود باید منش و رفتار اخلاقی و معنوی داشته باشند و ثانیاً زمینه را برای رواج آن در جامعه فراهم کنند و به نهادهای اجتماعی در این باره میدان دهند و کمک برسانند؛ با کانون‌های ضد معنویت و اخلاق، به شیوه‌ی معقول بستیزند و خلاصه اجازه ندهند که جهنمی‌ها مردم را با زور و فریب جهنمی کنند.

علم و پژوهش

دستاوردهای دانش و فناوری ما در این مدت که ما را به رتبه شانزدهم در میان بیش از دویست کشور جهان رسانید و در برخی از رشته‌های حساس و نوپدید به رتبه‌های نخستین ارتقاء داد، همه و همه در حالی اتفاق افتاده که کشور دچار تحریم مالی و تحریم علمی بوده است. ما با وجود شتاب در جهت مخالف جریان دشمن‌سازی، به رکوردهای بزرگ دست یافته‌ایم و این نعمت بزرگی است که به خاطر آن باید روز و شب خدا را سپاس گفت.

عدالت و مبارزه با فساد

این دو لازم و ملزوم یکدیگرند. فساد اقتصادی و اخلاقی و سیاسی، توده‌ی چرکین کشورها و نظام‌ها و اگر در بدنه‌ی حکومت‌ها عارض شود، زلزله‌ی ویرانگر و ضربه‌زننده به مشروعیت آنهاست؛ و این برای نظامی چون جمهوری اسلامی که نیازمند مشروعیتی فراتر از مشروعیت‌های مرسوم و مبنائی‌تر از مقبولیت اجتماعی است، بسیار جدی‌تر و بنیانی‌تر از دیگر نظام‌هاست. در جمهوری اسلامی کسب ثروت نه‌تنها جرم نیست که مورد تشویق نیز هست، اما تبعیض در توزیع منابع عمومی و میدان دادن به ویژه‌خواری و مدارا با فریبگران اقتصادی که همه به بی‌عدالتی می‌انجامد، به شدت ممنوع است؛ همچنین غفلت از قشرهای نیازمند حمایت، به هیچ رو مورد قبول نیست.

عزت ملی، روابط خارجی، مرزبندی با دشمن

این هر سه، شاخه‌هایی از اصل «عزت، حکمت و مصلحت» در روابط بین‌المللی‌اند. صحنه‌ی جهانی، امروز شاهد پدیده‌هایی است که تحقق یافته یا در آستانه‌ی ظهورند: تحریک جدید نهضت بیداری اسلامی براساس الگوی مقاومت در برابر سلطه‌ی آمریکا و صهیونیسم، شکست سیاست‌های آمریکا در منطقه‌ی غرب آسیا و زمین‌گیر شدن همکاران خائن آن‌ها در منطقه؛ گسترش حضور قدرتمندانه‌ی سیاسی جمهوری اسلامی در غرب آسیا و بازتاب وسیع آن در سراسر جهان سلطه